

Beslut

---

efter kvalitetsgranskning av huvudmannens och rektorns arbete för att fler elever ska få undervisning av behöriga förskollärare och lärare i förskoleklass och grundskola i Dorotea kommun och Strandenskolan F-9

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning i Dorotea kommun och Strandenskolan F-9 avseende kvaliteten i huvudmannens och rektorns arbete för att fler elever ska få undervisning av behöriga förskollärare och lärare. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska huvudmäns och rektorers arbete för att se till att fler elever får undervisning av legitimerade och behöriga förskollärare och lärare i förskoleklass och grundskolans årskurser 1–6.

För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett strategiskt arbete för att undersöka behov av behöriga förskollärare och lärare inom huvudmannens organisation och den aktuella skolenheten?
2. I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga förskollärare och lärare genom behörighetsgrundande utbildning?

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer kvaliteten i huvudmannens och rektorns arbete i tre nivåer. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls av Dorotea kommun och Strandenskolan F-9 i följande utsträckning:

Arbete för att undersöka behov av behöriga lärare

Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett strategiskt arbete för att undersöka behovet av behöriga lärare och förskollärare, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen och rektorn behöver utveckla arbetet med att kartlägga och analysera behov av behöriga lärare och förskollärare så att det omfattar möjligheten för befintlig personal att gå behörighetsgrundande utbildning.

Arbete för ökad behörighet genom utbildning

Huvudmannen och rektorn bedriver i låg utsträckning ett arbete för att öka behörigheten bland lärare och förskollärare genom behörighetsgrundande utbildning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen och rektorn behöver utveckla arbetet med att informera om möjligheter samt uppmuntra och stödja lärare och förskollärare att delta i behörighetsgrundande utbildning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **26 oktober 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2026:591) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Arbete för att undersöka behov av behöriga lärare

Här bedöms i vilken utsträckning huvudmannen och rektorn bedriver ett strategiskt arbete för att undersöka behov av behöriga förskollärare och lärare inom huvudmannens organisation och aktuell skolenhet. I det ingår hur rektorn och huvudmannen återkommande tar reda på nuvarande och framtida behov av behöriga lärare och förskollärare. Det gäller såväl behov av legitimerade lärare som behov av behöriga lärare i ämnen där lärare som är legitimerade men inte behöriga i ämnet, årskursen eller skolformen undervisar. Även möjligheterna att öka behörigheten genom behörighetsgrundande utbildning av befintlig personal omfattas. Vidare ingår hur ansvarsfördelning och samverkan kring kartläggningsarbetet mellan huvudmannen och rektorn ser ut.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett strategiskt arbete för att undersöka behovet av behöriga lärare och förskollärare, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare, rektorn för aktuell skolenhet,

representanter för huvudmannen samt inskickade dokument och Skolverkets statistik.

Kartläggning och analys av behov

Huvudmannen kartlägger och analyserar nuvarande och framtida behov av behöriga förskollärare och lärare inom organisationen. Däremot involverar inte kartläggningen möjligheten att öka behörigheten genom behörighetsgrundande utbildning. Huvudmannen har kontinuerliga ledningsmöten med rektorerna där behovet av behöriga lärare och förskollärare tas upp, exempelvis i arbetet med tjänstefördelning och i det systematiska kvalitetsarbetet. Huvudmannen följer också till viss del upp lärares behörigheter i de kvalitetsdialoger som genomförs av politiker, tjänstemän och rektor. Utöver det sker uppföljningen mestadels genom en informell dialog mellan skolchef och rektor, men ska framledes systematiseras där behovet av obehöriga lärare och förskollärare regelbundet följs upp i ett årshjul i huvudmannens internkontroll och kopplas till kompetensförsörjningsplanen. Huvudmannen tar del av kartläggningen av behoven med hjälp av en dokumentation av lärarnas legitimationer och behörigheter som kopplas till tjänstefördelningen inför nästkommande läsår. Huvudmannens kartläggning har haft ett huvudsakligt fokus på rekrytering utifrån identifierade behov av fler legitimerade lärare i årskurs 4–6 och att se till att det ska finnas tillräckligt med personal för att bemanna undervisningen. Kartläggningen har dock inte systematiskt omfattat möjligheten att öka behörigheten genom behörighetsgrundande utbildning av befintlig personal och sådana kartläggande insatser har inte heller prioriterats av huvudmannen. Huvudmannen är medveten om den påverkan som exempelvis minskade elevantal har på längre sikt men kartlägningsarbetet har främst haft ett kortsiktigt fokus.

Rektorns arbete med att kartlägga nuvarande och framtida behov av behöriga förskollärare och lärare vid Strandensskolan F-9 fokuserar huvudsakligen på behov av rekrytering av legitimerade lärare och omfattar inte behov av behörighetsgrundande utbildning hos befintlig personal. I huvudsak sker rektorns kartläggning i ledningsgrupp med skolchefen samt i samband med tjänsteplaneringen inför kommande läsår. Rektorn gör då en översyn av förskollärares och lärares behörigheter utifrån deras legitimationer som finns dokumenterade och tillgängliga i en pärm hos skolhandläggaren. Vidare aktualiseras arbetet med kartläggningen framför allt när det finns behov av att utlysa nya tjänster eller vakanser gällande legitimerade lärare. Rektorn har endast arbetat ett år på skolenheten men har god kännedom om lärarnas behörigheter med stöd av skolchef som tidigare var rektor på skolenheten. Rektorn deltar också i kvalitetsdialoger och ledarforum i kommunen där kompetensförsörjningsplanen aktualiseras

och enligt planering kommer också lärares behörigheter årligen redovisas i huvudmannens årshjul för internkontroll. Rektorn har identifierat behov av legitimerade och behöriga lärare i bland annat naturorienterande ämnen och matematik på mellanstadiet. Däremot omfattar kartläggningen och analysen inte möjligheten att öka behörigheten genom behörighetsgrundande utbildning för befintlig personal som antingen inte är legitimerad eller personal som är legitimerad men undervisar i ämnen eller årskurser som de inte har behörighet för. Även om rektorn är medveten om möjligheten att öka andelen behöriga lärare och förskollärare genom behörighetsgrundande utbildning så är huvudstrategierna för att lösa behörigheten i nuläget och på sikt rekrytering samt att omorganisera undervisningen mellan årskurser för ökad behörighet i undervisningen.

Arbetsfördelning och samverkan

Ansvars- och arbetsfördelningen mellan huvudmannen och rektorn gällande kartlägningsarbetet är otydlig och saknar struktur. Det finns visserligen en kontinuerlig samverkan mellan huvudman och rektorn i kartlägningsarbetet av behov av behöriga förskollärare och lärare som vid olika tillfällen återkopplas och tas upp i ledningsgrupp och i kvalitetsdialoger. Detta gör att huvudmannen och rektorn har en gemensam bild av hur situationen ser ut på både skolenheten och i huvudmannens organisation. Däremot sker en stor del av arbetet genom informell dialog och det saknas en systematisk ansvars- och arbetsfördelning kring kartläggning av behöriga lärare och förskollärare. Kartläggningen formaliseras visserligen i ledningsgruppsmöten inför tjänstefördelningen och huvudmannen planerar att framledes ytterligare tydliggöra ansvars- och arbetsfördelningen i kartlägningsarbetet genom att systematisera uppföljning och analys av behovet av behöriga förskollärare och lärare i det systematiska kvalitetsarbetet. I dagsläget är dock ansvars- och arbetsfördelningen mellan huvudmannen och rektorn otydlig.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen och rektorn behöver utveckla arbetet med att kartlägga och analysera behov av behöriga lärare och förskollärare så att det omfattar möjligheten för befintlig personal att gå behörighetsgrundande utbildning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att huvudmannen och rektorn saknar ett strukturerat arbete med att kartlägga behov av behöriga lärare i grundskolans samtliga ämnen som även omfattar möjligheten till

behörighetsgrundande utbildning. En risk med detta är att huvudmannen saknar en helhetsbild av de förutsättningar och behov som finns i organisationen och i förlängningen missar möjligheten att genom utbildning öka andelen undervisning som bedrivs av behöriga lärare och förskollärare.

Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen och rektorn fortsätter att utveckla arbetet med att kartlägga behoven av behöriga lärare och förskollärare på både kort och lång sikt genom att även beakta möjligheten för befintlig personal att gå behörighetsgrundande utbildning. Att kartlägga möjligheterna till behörighetsgrundande utbildning för befintlig personal kan vara ett sätt att utforska möjligheten att öka andelen behörig undervisning på skolenheten både i nuläget och framåt i tiden, bland annat med beaktande av svårigheten att rekrytera ny personal till utlysta lärartjänster.

Arbete för ökad behörighet genom utbildning

Här bedöms i vilken utsträckning huvudmannen och rektorn bedriver ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga förskollärare och lärare genom behörighetsgrundande utbildning. I det ingår hur huvudmannen och rektorn utifrån identifierade behov arbetar med insatser för att öka behörigheten bland befintlig undervisande personal. Arbetet med att informera personal om möjligheterna till behörighetsgrundande utbildning, uppmuntra dem och ge stöd för att kunna delta i behörighetsgrundande utbildning ingår också. Vidare bedöms hur huvudmannen och rektorn planerar och följer upp deltagande i behörighetsgrundande utbildning.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i låg utsträckning ett arbete för att öka behörigheten bland befintliga lärare och förskollärare genom behörighetsgrundande utbildning.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare, rektorn för aktuell skolenhet, representanter för huvudmannen samt inskickade dokument och Skolverkets statistik.

Insatser och stöd till utbildning

Huvudmannen genomför inte några riktade insatser utifrån identifierade behov för att öka behörigheten och bedriver inte ett aktivt arbete för att informera om, uppmuntra och ge stöd till behörighetsgrundande utbildning för befintlig personal. Det har under de senaste åren inte genomförts några strategiska insatser för att öka behörigheten genom utbildning inom de

ämnen eller årskurser som huvudmannen identifierat behov av behöriga lärare inom. Lärare som på eget initiativ påbörjat en behörighetsgrundande utbildning har erbjudits stöd i form av ledighet vid examinationstillfällen och en viss ersättning för kurslitteratur. Vidare har det vid något tillfälle varit möjligt för den studerande att tillhandahålla tentamenssal och studieutrymmen via kommunens Lärcentrum. Huvudmannen har dock inte genomfört några insatser för att sprida information om möjligheterna att läsa behörighetsgrundande utbildning för befintlig personal. Enligt huvudmannen är det en utmaning att bemanna verksamheten när lärare ska studera. Däremot har huvudmannen uppmuntrat lärare som på eget initiativ läst behörighetsgrundande utbildning och uppmärksammat när de har blivit klara med studierna. Huvudmannen har också i samarbete med närliggande kommuner varit i kontakt med lärosäten för att sondera möjligheten att förlägga delar av behörighetsgrundande utbildning lokalt.

Rektorn saknar ett systematiskt arbete med insatser för att öka behörigheten eller med att informera, uppmuntra och ge stöd till lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning. Frågor om kompetensutveckling tas upp av rektorn på medarbetarsamtalen, men hittills har fokus huvudsakligen legat på lärarnas egna önskemål och inte på identifierade behov på skolenheten. Rektorn har inte gett någon riktad eller generell information till lärare de senaste åren om de möjligheter som huvudmannen erbjuder för att läsa behörighetsgrundande utbildning. Däremot har rektorn varit stöttande och uppmuntrande i de fall lärare på eget initiativ läst behörighetsgrundande utbildning. Rektorn ger också stöd till lärare genom att exempelvis förändra lärares arbetsuppgifter under intensiva perioder med studierna samt att planera för frånvaro vid examinationstillfällen.

Planering och uppföljning av utbildningsinsatser

Det bedrivs inte något strukturerat arbete med planering och uppföljning av utbildningsinsatser gällande behörighetsgrundande utbildning i Dorotea kommun eller på Strandenskolan F-9. I de fall lärare inom huvudmannens organisation har deltagit i behörighetsgrundande utbildning har planering och uppföljning av utbildningen framför allt genomförts av lärare med visst stöd av rektorn, och huvudmannen har inte på ett strukturerat sätt följt upp studierna. Rektorn följer i viss mån upp lärares pågående studier på medarbetarsamtal och genom informella samtal. Varken rektorn eller huvudmannen har dock på ett aktivt och strukturerat sätt planerat och följt upp utbildningsinsatser för att öka behörigheten för forskollärare och lärare.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen och rektorn behöver utveckla arbetet med att informera om möjligheter samt uppmuntra och stödja lärare och förskollärare att delta i behörighetsgrundande utbildning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att varken huvudmannen eller rektorn arbetar aktivt med att informera, uppmuntra och ge stöd till förskollärare och lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning. Det medför en risk att lärare och förskollärare inte utbildar sig i den grad som skulle vara möjligt och i förlängningen att elever inte får undervisning av legitimerade och behöriga lärare och förskollärare.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn och huvudmannen utvecklar ett systematiskt arbete med att informera, uppmuntra till och ge förskollärare och lärare stöd i att delta i behörighetsgrundande utbildning. Detta arbete sker med fördel utifrån den kartläggning av behov som beskrivs i utvecklingsområdet under frågeställning 1. Det är också viktigt att utbildningsinsatserna planeras och följs upp.

På Skolinspektionens vägnar

X Maja Beckman

Beslutsfattare

Signerat av: Maja Beckman

X Måns Holmstedt

Föredragande

Signerat av: Måns Holmstedt

I handläggningen av ärendet har även utredaren Mats Pellbring deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

2 kap. 8–10, 13, 16–21, 34 a §§

4 kap. 3–4 §§

Förordning (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare

2 kap. 2–7 b, 35, 44–53 §§

3 kap.

4 kap. 4 §

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Strandenskolan F-9 och Dorotea kommun den 18 mars 2026. Besöket genomfördes av utredarna Måns Holmstedt och Mats Pellbring.

Strandenskolan F-9 omfattar förskoleklass, årskurserna 1–9 samt fritidshem. Den här granskningen omfattar förskoleklass och årskurserna 1–6. Det går cirka 220 elever på skolenheten. Skolenheten leds av en rektor och en biträdande rektor. Av den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av i samband med granskningen framgår att på Strandenskolan gällande förskoleklass och årskurserna 1–6 är 13 av 17 lärare legitimerade förskollärare eller lärare. Fem lärare undervisar i ämnen, årskurser eller skolformer som de inte är behöriga i.

Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök på skolenheten är det en lärare som går behörighetsgrundande utbildning. Utöver det har en lärare på skolenheten gått behörighetsgrundande utbildning de senaste åren.

Dorotea kommun ansvarar för två skolenheter varav Strandenskolan F-9 är en. Skolverkets statistik för läsåret 2024/2025 visar att andelen legitimerade lärare i grundskolan som undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i (heltidstjänster) är 64,7 procent vid huvudmannens skolenheter.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En intervju med lärare
- En intervju med rektorn för aktuell skolenhet
- En intervju med representanter för huvudmannen
- Dokument som begärts in från huvudmannen
- Statistik från Skolverket.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket och övrigt underlag för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla huvudmän och skolenheter som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras hösten 2026.